

**TEKOJA
LÄHIPALVELUJEN
PUOLESTA**

Suomen kommunistinen puolue
w w . s k p . f i

Haapaniemenkatu 7-9 B
00530 Helsinki
p. (09) 774 38 150
skp@skp.fi

**TEKOJA
LÄHIPALVELUJEN
PUOLESTA**

Äänestä vastalause leikkauspolitiikalle

Valitaanko leikkauslistat vai teot peruspalvelujen hyväksi. Nämä ovat kuntavaalien päävaihtoehdot. Saavatko Jyrki Kataisen hallitus ja kuntien valtapuolueet jatkaa kunnallisten palvelujen leikkaamista, kilpailuttamista, yksityistämistä ja vallan keskittämistä – vai otetaanko suunta demokraattisiin hyvinvointikuntiin. Toimitaanko asukkaiden vai markkinoiden ehdoilla?

Suomen kommunistisen puolueen ehdokkaat ovat sitoutuneet tekoihin kunnallisten lähipalvelujen ja lähidemokratian puolesta. Sen mukaan myös toimimme kunnanvaltuutettuina ja asukasliikkeissä.

Hallitus ajaa lähipalvelujen, työpaikkojen ja kuntien lopettamislistoja

Kokoomuksen johtama kuuden puolueen hallitus aikoo kävellä asukkaiden ja kuntien yli. Kuntauudistuksella aiotaan lopettaa suurin osa kunnista ja keskittää sosiaali- ja terveystaloudelliset 25 – 37 ns. sote-alueelle. Samaan aikaan hallitus leikkaa kuntien rahoitusta. Tämä on osa Euroopan unionin ajamaa julkisten menojen leikkaamista ja palvelujen kaupallistamista.

Jos hallituspuolueiden ajama kunnallisten palvelujen karsiminen ja kuntakoon paisuttaminen toteutuu, se kaventaa demokratiaa, lisää eriarvoisuutta ja kiihdyttää kuntien reuna-alueita.

SKP vastustaa epädemokraattisten jättikuntien muodostamista. Kannatamme ihmisen kokoisia ja asukkaiden tarpeisiin vastaavia kuntia, joissa turvataan perusoikeudet ja kehitetään asukkaiden itsehallintoa.

Lähipalvelut ovat perusoikeus

Lähipalveluilla on suuri merkitys tasavertaisen palvelujen saannin turvaamisessa. Ne luovat perustaa myös asuinalueiden yhteisöllisyydelle. EU:n kestävä kaupunkikehityksen ohjeiden mukaan peruspalvelut tulee olla asutuskeskuksissa kävelymatkoilla.

SKP puolustaa lähipalveluja ja haluaa rakentaa kuntiin kattavat lähipalveluverkostot. On säädettävä laki, joka velvoittaa kunnat järjestämään lähipalvelut kohtuullisesti saavutettavalla etäisyydellä. SKP:n mielestä hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannatamme kuntien oman toiminnan laajentamista, joka on kilpailuttamista ja yksityistämistä parempi vaihtoehto.

Terveyseroja vähennettävä

Terveyserot ovat kasvaneet. Osalla pienituloisista elinajan odote on jopa yli 12 vuotta lyhyempi kuin hyvätuloisilla. Kuntien terveydenhuolto rapistuu samaan aikaan kun yksityinen terveysbisnes laa-

Kuntien taloutta voidaan ja pitää vahvistaa myös kehittämällä kunnallista liiketoimintaa. Kuntien on tuotettava peruspalvelut itse ja hylättävä kalliit yksityiset palvelut.

Osallistuvan demokratian ja itsehallinnon puolesta

Hallituksen ajamien jättikuntien tarkoitus on luoda pohjaa palvelujen keskittämiseksi, kilpailuttamiseksi ja yksityistämiseksi. Jo nyt pieneen piiriin keskittynyt ja virkamiesvaltainen kuntien päätöksenteko etäänny entisestään asukkaista. Yhdessä markkinaehtoisten johtamismallien kanssa tämä heikentää myös kunnanvaltuutettujen roolia.

Vaihtoehtona on osallistuva demokratia: lähidemokratia, osallistuva budjetointi, asukkaiden vapaassa käytössä olevat tilat ja tiedot, kunnanosa- ja palveluvaltuustot ja kaikkiin näihin perustuva kunnanvaltuutettujen uudenlainen suhde asukkaisiin.

SKP vastustaa kuntien pakkoliitoksia ja puolustaa asukkaiden oikeutta kunnalliseen itsehallintoon. Jättikuntien sijaan tarvitaan demokraattista maakuntaitsehallintoa. Kuntavaalien yhteydessä valittavien maakuntavaltuustojen tehtävänä olisi ohjata maakuntatason ratkaisuja mm. kaavoituksessa, liikenteessä, erikoissairaanhoidossa ja ympäristöasioissa.

Kunnallista demokratiaa ja itsehallintoa ei saa rajoittaa EU:n talouskurisopimuksilla ja direktiiveillä, ei myöskään yhtiöittämällä ja yksityistämällä julkisia toimintoja.

Kunnissa on sanottava selvästi ”ei” rasismille, väkivallalle ja militarismille. Maailmanlaajuisesta vastuusta tulee kantaa myös niin, että kuntien hankinnoissa ei käytetä hyväksi halpatyövoimaa, veroparatiiseja eikä ympäristöllä haitallisia tuotteita.

Pelkkien puheiden sijasta tarvitaan tekoja lähipalvelujen ja lähidemokratian puolesta. Tee kuntavaaleista vastalause leikkauspolitiikalle ja pienen piirin vallankäytölle!

**TEKOJA
LÄHIPALVELUJEN
PUOLESTA**

taamatta. Myös kuntien omilla ratkaisuilla on tärkeä merkitys päästöjen, melun, luonto-, maisema- ja kulttuuri-arvojen kannalta.

YK:n Rio +20 –konferenssi ei tuonut tuloksia, mutta muutosta voidaan käynnistää tekemällä kunnissa kestävä kehityksen toimintaohjelmat yhdessä asukkaiden kanssa. Tarvitsemme ekologisesti kestäväan kehitykseen lähipalveluja, lähiruokaa, uusiutuvaa lähienergiaa ja lähidemokratiaa. Kaupungin ja maaseudun yhteistyönä voidaan rakentaa paikallistaloutta, joka turvaa elinehtoja molemmissa ja auttaa selviytymään maailmantalouden myllerryksissä.

Joukkoliikennettä on parannettava kuntien omana toimintana. Suunnaksi on otettava siirtyminen maksuttomaan joukkoliikenteeseen. Sitä voidaan kehittää myös haja-asutusalueilla. Kaavoituksessa on estettävä liikennettä lisäävä kaupan ja muiden palvelujen keskittyminen. VR:n raideliikennettä ei pidä kilpailuttaa.

SKP vastustaa kuntien liikelaitosten, kuten energiatuotannon, yksityistämistä. Haluamme kehittää hiilivapaata ja ydinvoimavapaata kunnallista energiatuotantoa. Asukkaille ja kunnille tulee taata lailla päätösvalta luontoa merkittävästi muuttavissa hankkeissa, kuten kaivostoiminnassa.

Leikkauslistoille on vaihtoehtoja

Kataisen kuuden puolueen hallitus on leikannut kuntien valtionapuja noin 1,2 miljardia euroa vuodessa. Samalla lailla valtionosuuksia leikattiin 90-luvulla. Seurauksena oli palvelujen heikkeneminen, jonka laskuja maksamme vieläkin. Toisaalta valtion osuuden supistaminen on merkinnyt palvelujen rahoituksen painopisteen siirtämistä pienituloisiin kovemmin kohdistuviin kunnallisiin veroihin ja maksuihin. Hallitusohjelmaan ja EU:n talousliittosopimukseen kirjatut menoleikkurit uhkaavat vaalien jälkeen taas uusilla leikkauksilla.

Kuntien palvelujen lisärahoitus on välttämätöntä ja hyväksi. Pääomatuloja on alettava verottaa kunnallisverotuksessa kuten muitakin tuloja. Tämä tuottaisi kunnille 1,3 – 1,8 miljardia euroa vuodessa. Kuntien valtionosuuksia ja osuutta yhteisöveron tuotosta on lisättävä. Kunnallisvero on muutettava progressiiviseksi ja kunnallisveron perusvähennystä on korotettava.

jenee. Suomessa käytetään terveydenhuoltoon vähemmän rahaa kuin OECD-maissa keskimäärin. Silti hallitus karsii näitäkin menoja.

SKP vaatii julkisen terveydenhuollon laittamista kuntoon. Terveystarpeiden kaventamiseksi on kuntien perusterveydenhuolto tehtävä maksuttomaksi. Hoitotakuu on saatava toimimaan kaikissa terveyspalveluissa. Kuntien terveyskeskuksissa on kehitettävä myös työterveydenhuoltoa. Tämä edellyttää valtion rahoituksen lisäämistä. Erikoissairaanhoidon ei saa siirtää nykyistä laajemmin kuntien vastuulle eikä alistaa yksityisille markkinoille.

Vanhuspalvelut kuntoon

Kunnissa on vähennetty vanhainkoteja ja muita pitkäaikaishoidon palveluja. Tätä on perusteltu vanhusten oikeudella asua omassa kodissa. Samalla on kuitenkin karsittu myös kotipalvelujen sisältöä. Yhä useammat vanhuksot on jätetty omaisten avun varaan tai yksin, suorastaan heitteille.

Vanhuspalvelulakiin on kirjattava hyvän hoidon edellyttämät sitovat henkilöstönormit niin kotihoidossa, palveluasumisessa kuin laitoksissa. Tämä edellyttää kunnallisten vanhushuoltopalvelujen kehittämistä ja niiden alibudjetoinnin lopettamista. Omaishoitajien tukea on lisättävä. Vanhuksia ei saa rahastaa ja eriarvoistaa palvelusetelillä ja tehostetussa palveluasumisessa. Myös vammaisten oikeus hyvään hoitoon ja itsemääräämiseen on turvattava.

Lasten ja nuorten hyvinvointi taattava

Lapsiköyhyys, nuorten mielenterveysongelmat ja perheiden ongelmat ovat lisääntyneet. Monet niistä ovat seurausta 90-luvun leikkauspolitiikasta, jonka virheitä ei ole vielä korjattu. Esimerkiksi päiväkotipaikkoja on useimmissa kunnissa jatkuvasti liian vähän. Lapsiperheiden palvelujen ja varhaisen tuen puutteet näkyvät lisääntyneinä lasten huostaanottoina.

Koko lapsiperheiden palveluketju on saatava toimimaan parem-

min: päivähoito, esiopetus, kotipalvelut, oppilashuolto, nuorisotyö ja lastensuojelu. Lisää resursseja on suunnattava erityisesti ongelmien ennalta ehkäisemiseen.

Päiväkotien lapsiryhmiä on pienennettävä. Uudessa varhaiskasvatuslaissa on edellytettävä, että ainakin joka toisella päiväkotien työntekijällä on lastentarhanopettajan pätevyys.

Nuorten omaehtoista toimintaa on tuettava ja harrastustoimintaan on tarjottava mahdollisuus riippumatta vanhempien tuloista.

Koulutus ja kulttuuri kuuluvat kaikille

Kaikille yhteinen peruskoulu on tärkeä niin lasten ja nuorten sosiaalisen kehityksen kuin tasa-arvon kannalta. Koulutus on kuitenkin alkanut eriytyä ja eriarvoistua lisää. ”Koulupudokkuus” on laajaa ja moni keskeyttää ammatilliset opinnot. Eriarvoisuutta lisää lähikoulujen ja lähikirjastojen vähentäminen.

SKP puolustaa lähikouluja ja vaatii peruskoulun ryhmäkokojen pienentämistä. Ammatilliseen koulutukseen on saatava lisää opettajia ja oppilaspaikkoja. Maahanmuuttajien kieliopintoihin on ohjattava lisää resursseja. On palkattava lisää kouluterveydenhoitajia, -psykologeja ja -kuraattoreita.

Lähikirjastoja kehittämällä on edistettävä kaikille yhtäläisiä ja maksuttomia mahdollisuuksia sivistykseen, kulttuuriin ja omaehtoiseen aktiivisuuteen. Kuntien on tuettava monipuolisesti kulttuuria, erityisesti paikallista kulttuuritoimintaa sekä liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia.

Asumismenoja on alennettava

Oikeus kohtuuhintaiseen asumiseen on perusoikeus. Asuminen on kuitenkin alistettu gryndereiden, pankkien ja vuokranantajien voitontavoittelulle. Kaavoitusta ja rakennustoimintaa vääristävät kytkökset erilaisiin suurfirmoihin. Tähän liittyy korruptiota ja harmaata taloutta.

Kohtuuhintaisia asuntoja, erityisesti vuokra-asuntoja on saatava

lisää ja asunnottomuus on poistettava. On palattava vuokrasääntelyyn. Kuntien on ryhdyttävä itse rakentamaan ja peruskorjaamaan asuntoja perustamalla tähän oma yksikkö tai liikelaitos. On laajennettava asukasdemokratiaa. Kuntien kytkökset gryndereihin ja kauppaketjuihin on purettava.

On luotava työpaikkoja ja uudistettava työelämää

Hallituksen ajama kuntauudistus uhkaa lopettaa kymmeniä tuhansia työpaikkoja. Talouden taantuma sekä nuoriso- ja pitkäaikaisyöttömyys korostavat kuitenkin päinvastoin tarvetta luoda uusia työpaikkoja. Kuntatyönantajan ajamat palkkaratkaisut vaikeuttavat naisvaltaisten ja matalapalkkaisten työntekijöiden toimeentuloa. Hiostus ja pelolla hallitseminen on yleistä kunnissa.

Vaihtoehtona on työpaikkojen lisääminen, matalien palkkojen nostaminen, työajan lyhentäminen ja työpaikkademokratian kehittäminen. Palkkaamalla lisää työntekijöitä kunnat voivat parantaa palveluja ja edistää työllisyyttä.

Kilpailuttamisen ja yksityistämisen sijasta on laajennettava kuntien omaa toimintaa – myös uusille aloille. Kunnissa ei esimerkiksi pidä suosia suurfirmoilta ostettavia suljettuja ohjelmistoja vaan avointa lähdekoodia. Kuntiin kannattaa palkata työntekijöitä, jotka kehittävät omaa ohjelmistotuotantoa ja auttavat asukkaita kuntien tietokantojen hyödyntämisessä.

Kuntien tulee torjua harmaata taloutta tekemällä työt omana toimintana aina kun mahdollista. Hankinnoissa on rajoitettava alihankintaketjuja ja edellytettävä, että yritykset noudattavat suomalaisia työehtoja ja huolehtivat myös ulkomaisten työntekijöiden verojen kantamisesta.

Kunnat kestävän kehityksen tielle

Suuri raha pyrkii alistamaan kunnissa maankäytön, rakentamisen, energiatuotannon, liikenteen ja palvelut ympäristönsuojelusta piit-

